

Fascinantni i vrijedni arheološki nalazi iz Gomile u Jalžabetu premijerno predstavljani u Zagrebu

18.12.2021.

Pod nazivom „Zlato zlatu“ u Zagrebu su u petak premijerno predstavljani iznimni rezultati istraživanja Gomile u Jalžabetu, jednog od najbolje očuvanih i najvažnijih nalazišta željeznog doba u srednjoj Europi. Predstavljanje je u Hrvatskom institutu za povijest, u zlatnoj dvorani palače Vojkffy-Paravić organizirano na poseban način, kao drugačije interpretiranje nalaza, među kojima su i luksuzni predmeti od zlata i jantara. Uz priču o materijalima koji su fascinirali prapovijesne zajednice od Baltika do Mediterana, predstavljen je i složeni grobni ritual spaljivanja pokojnika i pokopa najistaknutijih članova društva u grobnicama ispod umjetno nasipanih humaka.

Kolika je vrijednost arheološkog nalazišta u Jalžabetu, potvrdili su i premijer Andrej Plenković te ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek, a uz njih su na predstavljanju bili župan Varaždinske županije Anđelko Stričak, predsjednik Županijske skupštine Josip Križanić, načelnik Općine Jalžabet Rajko Solar i drugi uzvanici.

- Za Hrvatsku je od posebne vrijednosti što se jedan od najbolje očuvanih i najvažnijih krajolika starijeg željeznog doba u srednjoj Europi nalazi južno od rijeke Drave, u Jalžabetu i obližnjem Martijancu. Jalžabetskim prostorom dominirala su dva grobna humka u kojima su stručnjaci prepoznali posljednja počivališta halštatske aristokracije, a pronađeni su luksuzni nalazi, rijetki predmeti od zlata i jantara koji su primjerci vrhunskog umjetničkog obrta iz tog vremena. To pokazuje da su ljudi koji su tada živjeli na ovim prostorima već bili razvili mnoge tehnike i vještine, čiji smo mi danas daleki baštinici. Ti su materijali tisućljećima bili zastrti slojevima zaborava i tonama pjeskovite podravske zemlje. No danas je pred istraživačima znanstveni izazov temeljitog upoznavanja prapovijesnog društva, davnih života i vjerovanja, u čijem je središtu događaj, svečani pogreb vladara za kojega je podignuta jedna od najvećih grobnica te vrste u Europi, Gomila u Jalžabetu – rekao je premijer Plenković.

Ministrica Obuljen Koržinek također je naglasila važnost ovog nalazišta. – Kad su 2016. godine počela istraživanja, odmah se vidjelo da se radi o spektakularnom nalazu. Ono što je pronađeno i što je danas prezentirano svjedoči o minucioznom radu arheologa. Ovaj projekt je dio šire mreže nalazišta iz željeznog doba i nadamo se da ćemo osigurati sredstva da se ide u „in situ“ prezentaciju uz arheološki park – rekla je ministrica Obuljen Koržinek.

Župan Stričak je podsjetio da je područje Varaždinske županije bogato arheološkim lokalitetima i kulturnim dobrima.

- Varaždinska županija na znanstvenim temeljima želi graditi budućnost i očuvati prirodna i kulturna dobra u što izvornijem obliku te sve to prezentirati hrvatskoj, europskoj, ali i svjetskoj javnosti, kako bi se što više ljudi moglo diviti bogatstvu koje imamo. Uz Gomilu u Jalžabetu, među najvrjednijim lokalitetima su špilja Vindija, arheološka nalazišta iz doba Rimljana u Varaždinskim Toplicama i Ludbregu, srednjovjekovne utvrde kao što su Grebengrad i Čanjevo, a uz njih najljepši hrvatski dvorci Trakošćan, Šaulovec, Stari grad Varaždin. Županija obiluje i prirodnim bogatstvima, a najveću planinu na sjeveru Hrvatske, Ivančicu, namjeravamo proglasiti parkom prirode. Sva ta kulturna i prirodna dobra su nam dobra podloga za razvoj turizma. Upravo zato će dvorac Šaulovec postati sjedište Europskog centra za darovite, čime ćemo spojiti znanost, kulturu, okoliš i turizam – rekao je župan Stričak.

Predsjednik Županijske skupštine Križanić je nalazište u Jalžabetu nazvao prevrijednim, čega su, naglasio je, bili svjesni od prvog trenutka.

– Potvrdilo se da je to nešto veliko, ne samo unutar općine Jalžabet, Varaždinske županije, Republike Hrvatske, nego na svjetskoj razini. Sigurno je da ćemo napraviti prezentacijski centar i ne samo da će biti glavna atrakcija za Varaždinsku županiju, za naš kraj, nego i prvorazredna priča za svakog putnika koji dođe, a da ne govorim o organiziranim turističkim posjetima. Ovo je sigurno dragulj čije smo važnosti tek sad doista svjesni – rekao je Križanić.

Jedan od najvrednijih primjera prapovijesne grobne arhitekture tog tipa u cijeloj Europi opisao je dr. sc. Saša Kovačević, viši znanstveni suradnik Instituta za arheologiju.

– Pokretni nalazi koji su počeli pristizati iz konzervatorskih radionica govore o iznimnom utjecaju, moći i bogatstvu vladajućeg sloja istočnohalštatske kulture sredinom 6. stoljeća prije Krista. Zanimljivo da je jalžabetski kralj zapravo zadnji u nizu vladara koji su ovdje vladali, jer nakon toga dolazi do kraha i njihova civilizacija potpuno nestaje. Završili smo istraživanja ogromne krepide, popločenog platoa na kojem leži grobna komora, i sada je trenutak da se ide u prezentaciju ovog vrijednog nalazišta – naglasio je Kovačević.

Predstavljanje rezultata istraživanja Gomile organizirali su Hrvatski restauratorski zavod, Institut za arheologiju i Hrvatski institut za povijest.

